HENRYK KIETLICZ

Henryk Kietlicz (zm. 1219) – arcybiskup gnieźnieński w latach 1199-1219, pochodził z rodziny rycerskiej ze Śląska (prawdopodobnie przybyłej wcześniej z Łużyc). Bliższych informacji z czasów jego młodości i początków arcybiskupich rządów nie posiadamy. Najprawdopodobniej był związany z księciem Mieszkiem Starym, dzięki któremu objął arcybiskupstwo gnieźnieńskie. Po śmierci księcia popadł w konflikt z księciem wielkopolskim Władysławem Laskonogim i prowadząc zręczną politykę międzydzielnicową, stworzył wokół siebie sojusz grupy młodszych książąt piastowskich: Władysława Odonica, Leszka Białego, Henryka Brodatego oraz Konrada Mazowieckiego szukających protekcji Kościoła polskiego oraz Stolicy Apostolskiej. W programie politycznym Henryka Kietlicza znalazły się postulaty wprowadzenia celibatu wśród polskiego duchowieństwa, ostatecznej likwidacji świeckiej inwestytury biskupów, rezygnacji z tzw *ius spolii* (prawa władcy do ruchomości po zmarłym biskupie), wyjęcie duchowieństwa spod sądownictwa świeckiego i poddanie ich wyłącznej jurysdykcji sądów kościelnych (*privilegium fori*). W czasie jego pontyfikatu udało mu się wszystkie je skutecznie zrealizować. Kilkakrotnie podróżował do Rzymu, gdzie miał bardzo dobre relacje z papieżem Innocentym III, od którego otrzymał szereg ważnych dokumentów umożliwiających mu uzyskanie poparcia od młodszych książąt oraz wywarcie nacisku na Władysława Laskonogiego. Wraz z grupą polskich biskupów brał udział również w obradach IV Soboru Laterańskiego w 1215 r., gdzie ostatecznie został sformułowany program uniwersalizmu papieskiego i pierwszoplanowej roli Kościoła w relacji z władzą świecką. Henryk Kietlicz w okresie swojego pontyfikatu uzyskał szereg ważnych przywilejów prawnych i ekonomicznych na rzecz Kościoła ze strony polskich władców (m.in. na zjazdach w Borzykowej w 1210 r. oraz w Wolborzu w 1215 r.). Był również papieskim legatem na teren Prus, gdzie czynnie nadzorował pierwszą fazę misji prowadzonej przez cystersów wielkopolskich. Zwołał również kilka synodów prowincjonalnych, na których wdrażał konsekwentnie program reform obyczajowych kleru (celibat, zakaz urządzania nieprzystojnych „sztuk teatralnych” w kościołach). Z jednego z dokumentów papieskich, będącym odpowiedzią na skargę biskupa płockiego Gedki, z którym pozostawał w tym czasie w konflikcie, możemy się dowiedzieć, że lubił przepych i otaczał się w swoich podróżach po kraju bardzo liczną świtą dworzan. Bez wątpienia należał do grona najwybitniejszych polskich duchownych okresu średniowiecza. Zmarł 22 marca 1219 r. Najprawdopodobniej został pochowany w klasztorze cysterskim w wielkopolskim Lądzie.